

UNIVERSITETAI ĮVAIROVĖS LINK

LGBTI+ ĮTRAUKIŲ PRAKTIKŲ MOKYMAI MOKYMO PROGRAMA

Projekto partneriai:

„UNIVERSITETAI ĮVAIROVĖS LINK“

**LGBTI+ ĮTRAUKIŲ
PRAKTIKŲ MOKYMAI
MOKYMO PROGRAMA**

www.university-project.eu

Funded by the Rights, Equality
and Citizenship (REC) Programme
of the European Union

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of the authors and do not necessarily reflect the views of the European Union. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

TURINYS

1. Mokymo poreikis	5
2. Mokymo tikslai	6
3. Mokymo metodika	6
4. Mokymo planavimas ir vertinimas	8
5. Mokymo darbotvarkė	9
1 priedas. Projekto informacija	12
2 priedas. Mokymo poreikis	12
3 priedas. Registracijos forma	14
4 priedas. Dalyvių sąrašo forma	14
5 priedas. Vertinimo forma	15
6 priedas. Atvejų nagrinėjimas	16
7 priedas. Praktinė veikla – LGBTI+ terminologija	23

Projektą „Universitetai įvairovės link“ Graikijoje įgyvendina Panteono socialinių ir politinių mokslų universitetas ir Atėnų LGBTQ spalvoto jaunimo bendruomenė, Lietuvoje – Vytauto Didžiojo universitetas ir NVO „Diversity Development Group“, Italijoje – Brešos universitetas ir „Avvocatura per I Diritti LGBTI“. Projektą koordinuoja Panteono universitetas.

Projekto „Universitetai įvairovės link“ tikslas – prisidėti prie įtraukesnės LGBTI+ asmenų akademinės aplinkos kūrimo atkreipiant dėmesį į diskriminacijos atvejus dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir (arba) lyties požymių (SOGISC) ir mokant visą akademinę bendruomenę (nuolatinius darbuotojus, mokslininkus, studentus ir kitus) vartoti įtraukią kalbą ir įtraukiai elgtis, taip pat spręsti konfliktus siekiant nustatyti, kovoti ir užkirsti kelią SOGISC grindžiamai diskriminacijai Graikijoje, Lietuvoje ir Italijoje.

Projektas „Universitetai įvairovės link“ finansuojamas pagal Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir pilietiškumo programą (2014–2020 m.).

Už jo turinį atsako tik autoriai, ir jis nebūtinai atspindi Europos Sąjungos požiūrį. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės už joje pateiktos informacijos panaudojimą.

1. MOKYMO POREIKIS

Projekto „Universitetai įvairovės link“ dokumentų ir empirinių tyrimų tikslas – išanalizuoti diskriminacinių incidentų ir SOGISC grindžiamo elgesio prieš LGBTI+ asmenis pasireiškimą akademinėje aplinkoje Graikijoje, Italijoje ir Lietuvoje. Be to, šiuo tyrimu buvo siekiama išsiaiškinti akademinės bendruomenės mokymo poreikius norint integruoti įtraukiąją praktiką į jų kasdienę veiklą.

Remiantis statistiniais duomenimis, asmenys, neatitinkantys tradicinių seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ar lyties požymių (SOGISC) sampratų, susiduria su įvairiomis diskriminacijos ir priekabiavimo formomis. 2013 m. ES FRA atliktame daugiau kaip 93 000 LGBT asmenų iš įvairių šalių patirties tyrime¹ nustatyta, kad jie labiau linkę tapti diskriminacijos ir smurto aukomis nei tie, kurie nėra LGBT. Šis tyrimas taip pat atskleidė, kad daugelis LGBT asmenų patyrė priekabiavimą ir smurtą švietimo aplinkoje.

2015 m. atlikus specialiąją „Eurobarometro“ apklausą 437² paaiškėjo, kad 60 proc. dalyvių patyrė diskriminaciją dėl seksualinės orientacijos arba lytinės tapatybės (SOGI).

Siekiant ištirti SOGISC grindžiamą diskriminacinį požiūrį, įsitikinimus ir elgesį akademinėje aplinkoje ir akademinės bendruomenės mokymo poreikius, internetinė apklausa buvo skirta Lietuvos, Italijos ir Graikijos akademinės bendruomenės nariams (universitetų dėstytojams, mokslo ir administracijos darbuotojams, įskaitant pouniversitetinius, bakalauro ir doktorantūros studijų studentus), taip pat pilietinės visuomenės nariams (aktyvistams ir organizacijų nariams arba darbuotojams). Šis tyrimas buvo atliktas Graikijoje, Lietuvoje ir Italijoje 2021 m. kovo ir balandžio mėnesiais. Anketas iš viso užpildė 1 079 respondentai iš visų šalių partnerių. 251 respondentas buvo iš Graikijos, 575 respondentai – iš Lietuvos, 253 – iš Italijos. Verta paminėti, kad dauguma apklausos dalyvių save identifikuoja kaip ne LGBTI+ (19,1 proc. respondentų Lietuvoje, 46,2 proc. respondentų Graikijoje ir 46 proc. respondentų Italijoje save identifikuoja kaip LGBTI+).

Nors dauguma respondentų iš visų dalyvaujančių šalių mano, kad diskriminacijos atvejų akademinėje aplinkoje pasitaiko retai, reikėtų pažymėti, kad tai nereiškia, jog jų nėra. Graikijos, Italijos ir Lietuvos akademinėje aplinkoje vis dar pasitaiko diskriminacijos atvejų. Dažniausia diskriminacijos forma, apie kurią pranešė respondentai, buvo įžeidžiantis LGBTI+ terminijos vartojimas. Kitos diskriminacijos formos: neigiamos pastabos ir išankstinis nusistatymas. Kartais pasitaiko ir klaidingų įvardijimų bei lyčių painiojimo atvejų.

Dauguma Italijos ir Lietuvos universitetų studentų ir darbuotojų per penkerius metus iki apklausos nebuvo šviečiami LGBTI+ klausimais. Tačiau visų šalių respondentai norėtų dalyvauti mokymuose. Kalbant apie tokių potencialių mokymų temas, studentai labiau domėjosi terminologija, psichologiniu LGBTI+ diskriminacijos poveikiu, nacionaline LGBTI+ teisių padėtimi, įvairiomis diskriminacijos formomis ir teisine sistema, o darbuotojai labiau domėjosi esama gerąja patirtimi, būdais integruoti įtraukiąsias praktikas į kasdienes veiklas, terminologija ir mokymo strategijomis, kad būtų galima taikyti įtraukesnį požiūrį.

Statistiniai duomenys ir internetinės apklausos „Universitetai įvairovės link“ rezultatai rodo, kad akademinėje aplinkoje vis dar egzistuoja SOGISC grindžiamas diskriminacinis elgesys. Manoma, kad akademinė bendruomenei skirti įtraukiosios praktikos mokymai būtų veiksminga priemonė siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl SOGISC ir sukurti saugią vietą kiekvienam akademinės bendruomenės nariui.

¹ FRA, ES LGBT tyrimas – Europos Sąjungos lesbiečių, gėjų, biseksualų ir transseksualų apklausa – rezultatai iš pirmo žvilgsnio, 2013 m.

² Europos Komisija, specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 437 „Diskriminacija ES“, 2015 m.

2. MOKYMO TIKSLAI

Aprašymas

Įtraukių praktikų mokymai yra pagrindinis tarptautinio projekto „Universitetai įvairovės link“, įgyvendinamo Graikijoje, Lietuvoje ir Italijoje, rezultatas.

Mokymų tikslas – suteikti akademinėi bendruomenei gaires, kaip sukurti saugią, įtraukią ir palankią darbo, mokymo, mokslinių tyrimų ir studijų aplinką visiems LGBTI+ nariams.

Mokymai skirti visoms akademinėms bendruomenėms (dėstytojams, mokslininkams, administracijos darbuotojams, bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros studijų studentams). Mokymai taip pat gali būti naudingi įvairių organizacijų, dirbančių žmogaus teisių ir LGBTI+ klausimais, nariams.

Tikslai

1. Plėtoti akademinės bendruomenės gebėjimus atpažinti įvairias diskriminacijos dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lytinių bruožų formas.
2. Didinti akademinės bendruomenės kompetenciją spręsti LGBTI+ klausimus akademinėje aplinkoje.
3. Didinti akademinės bendruomenės informuotumą apie tai, kaip kurti saugią, įtraukią ir palankią darbo, mokymo, mokslinių tyrimų ir studijų aplinką visiems LGBTI+ nariams.

3. MOKYMO METODIKA

Mokymų formatas

Mokymai gali būti organizuojami internetu, tiesiogiai arba kaip mišrus renginys. Jei renginys vyksta internetu, „Zoom“ ar kita platforma, patogiausias būdas mokymus rengti nuotoliniu būdu. Paruošta medžiaga ir skaidrėmis su dalyviais galima dalytis per „Screenshare“, o per grupines diskusijas reikėtų naudotis pertraukų kambarių funkcija. Jei mokymų instruktoriams reikia pažymėti dalyvių idėjas ir mintis, galima naudoti „Google Jamboard“ ar panašią priemonę.

Jei renginys vyksta tiesiogiai, reikia parinkti tinkamą mokymų patalpą. Reikėtų atsižvelgti į tai, ar visi dalyviai gali tilpti, ar yra kompiuteris, projektorius ir lenta mintims žymėti.

Mokymo metodai

- Paskaita
Mokymai vyks įprastai kaip paskaitos. Per paskaitas akademinė bendruomenė bus supažindinta su svarbiausiomis įtraukiosiomis praktikomis ir tinkamos kalbos pavyzdžiais iš „LGBTI+ įtraukių praktikų gido“.
- Aktyvaus mokymosi metodai
Be paskaitų, siekiant įsisavinti ir apmąstyti įvairias patirtis ir naujas žinias, bus taikomi įvairūs aktyvaus mokymosi metodai, tokie kaip darbas grupėse, konkrečių atvejų analizė ir diskusijos.

Mokymo priemonės

- Mokymo programinė įranga
Internetiniams arba mišriems mokymams rekomenduojama naudoti tinkamiausią nuotolinių susitikimų ir mokymų programinę įrangą, pavyzdžiui, ZOOM arba MS TEAMS.
- Papildomos priemonės
Vykdant mokymą internetu arba mišrų mokymą, rekomenduojama naudoti įvairias aktyvaus ir interaktyvaus mokymosi programas, pavyzdžiui, „Wordcloud“, „Jamboard“, „Mentimeter.com“. Jei renginys vyksta tiesiogiai, reikia pasirūpinti rašymo priemonėmis (užrašų knygutėmis, rašikliais, pieštukais).

Mokymo medžiaga

- Pristatymas
Pagrindinė mokymo medžiaga per mokymus bus prezentacija, kurioje bus pateiktas turinys iš „LGBTI+ įtraukčių praktikų gido“ ir aktyvaus mokymosi pratimų paaiškinimai.
- „LGBTI+ įtraukčių praktikų gidas“
Šis mokymas grindžiamas turiniu iš „LGBTI+ įtraukčių praktikų gido“. Visi dalyviai galės atsisiųsti gidą iš projekto svetainės (<https://university-project.eu/>) ir po mokymų panaudoti jį įtraukčioms praktikoms įgyvendinti savo akademinėje aplinkoje.

Mokymo aplinka

Dalyviai turi jaustis saugūs mokydami tiek nuotoliu, tiek tiesiogiai. Šiuose mokymuose aptariamos jautrios temos, pavyzdžiui, diskriminacija dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties požymių. Prieš pradėdami mokymus, instruktoriai turi skirti laiko saugiai aplinkai sukurti. Kadangi mokymai apima jautrias temas, mokymų pradžioje svarbu pabrėžti, kad šie mokymai yra saugi erdvė, kurioje kiekvienas gali pasidalyti mintimis ir jausmais.

Galima tikėtis, kad tarp dalyvių bus bent keli asmenys, patyrę diskriminaciją ar neapykantą kurstančias kalbas. Diskusijos gali sukelti nemalonių prisiminimų, todėl svarbu jautriai reaguoti ir užtikrinti saugią atmosferą dalijan-tis mintimis.

Mokymo trukmė

Nesvarbu, kokią mokymo formą pasirinksite, mokymas turi trukti 3–4 valandas.

Dalyvių skaičius

Geriausia, jei šiuose mokymuose dalyvautų ne mažiau kaip 20 ir ne daugiau kaip 150 dalyvių.

Mokymų auditorija

Rekomenduojama rengti atskirus mokymus dviem pagrindinėms grupėms: studentams ir akademiniam personalui. Tai reiškia, kad studentai ir akademinis personalas bus kviečiami į atskirus mokymus. Toks klasifikavimas leis veiksmingiau perteikti mokymo turinį ir dalytis patirtimi. Jei neįmanoma rengti atskirų mokymų skirtingoms auditorijoms, galima organizuoti bendrus mokymus visai akademinėi bendruomenei – tiek studentams, tiek akademiniam personalui.

Mokymo taisyklės, susitarimai ir lūkesčiai

Dalyviams užėmus savo vietas arba prisijungus prie sistemos, mokymų vadovai pirmiausia turės supažindinti su mokymo darbotvarke ir taisyklėmis, kurios bus taikomos per mokymus.

Taisyklės:

- per mokymus nesinaudoti mobiliuoju telefonu;
- būti jautriems ir pagarbiems, gerbti kitų nuomonę;
- aktyviai dalyvauti;
- turėti teisę bet kuriuo metu išeiti iš mokymų, jei pasijuntama prastai.

Taip pat pravartu mokymų pradžioje paklausti dalyvių, ko jie tikisi iš mokymų ir ko nori išmokti.

Dėstytojų pristatymas

Mokymų vadovai turi nurodyti savo vardus ir pavardes, įvardžius ir labai trumpai prisistatyti: papasakoti, kokiai organizacijai jie atstovauja, kokia jų kompetencijos sritis ir pan.

4. MOKYMO PLANAVIMAS IR VERTINIMAS

Registracijos forma

Prieš mokymus dalyviai bus pakviesti užsiregistruoti. Registracijos formoje turi būti nurodytas mokymų pavadinimas, laikas ir vieta, keliais sakiniais apibūdintas mokymų tikslas. Registracijos formoje dalyvių prašoma nurodyti kontaktinius duomenis. Registracijos formos pavyzdys pateiktas 3 priede.

Mokymų lankomumo sąrašo forma

Per mokymus visi dalyviai privalo pasirašyti lankomumo sąrašo formoje. Tai bus įrodymas, kad jie dalyvavo mokymuose. Dalyvių sąrašo formos pavyzdys pateiktas 4 priede. Jei mokymai vyksta nuotoliniu būdu, organizatoriai turėtų eksportuoti dalyvių sąrašą iš internetinės platformos, kurioje vyko mokymai.

Mokymo vertinimo forma

Po mokymų dalyviams pateikiama mokymo vertinimo forma. Geriausia, jei vertinimo forma būtų pateikta internete ir išsiųsta dalyviams po mokymų (ne vėliau kaip praėjus kelioms dienoms po mokymų). Vertinimo formos pavyzdys pateiktas 5 priede.

5. MOKYMO DARBOTVARKĖ

Mokymų darbotvarkė

1. A DALIS. Įvadas ir praktinė veikla (30 min.)
2. B DALIS. LGBTI+ įtraukų praktikų gairės (20 min.)
3. C DALIS. Paskaita ir praktinė veikla: tinkama kalba ir terminologija (20 min.)
4. Pertrauka (30 min.)
5. D DALIS. Paskaita: LGBTI+ įtraukų praktikų gairės (20 min.)
6. E DALIS. Praktinė veikla (60 min.)
7. F DALIS. Išvados ir praktinė veikla (30 min.)

Trukmė: apie 3 val. 30 min.

Toliau paaiškinamos visos mokymo dalys.

5.1. A DALIS. Įvadas

Metodai: paskaita ir praktinė veikla.

Trukmė: 30 min.

Priemonės:

- 1) pristatymas;
- 2) „WordCloud“ / „Jamboard“ / rašymo lenta.

5.1.1. Instruktorius turi skirti laiko dalyviams prisijungti ir užimti savo vietas.

5.1.2. Instruktorius turi pateikti pagrindinę informaciją apie mokymą:

- 5.1.2.1. pristatyti darbotvarkę;
- 5.1.2.2. pateikti taisykles ir mokymo sutartis;
- 5.1.2.3. pristatyti saugios aplinkos idėją.

5.1.3. Reikėtų pateikti vieną ar dvi skaidres su informacija apie instruktorius, kokiai institucijai jie atstovauja ir pan.

5.1.4. Instruktorius turi trumpai pristatyti „UniDiversity“ projektą. Papildomo turinio galima rasti 1 PRIEDE.

5.1.5. Turi būti pateiktas mokymo poreikio kontekstas ir paaiškinimas. Papildomą turinį galima rasti 2 PRIEDE.

5.1.6. Instruktorius turi pristatyti mokymo tikslus.

5.1.7. Praktinė veikla – apšilimas.

5.1.7.1. Pirmiausia instruktorius turi paaiškinti veiklą. Tada pristatyti klausimą ir duoti dalyviui minutę ar dvi atsakymams pateikti ir parodyti rezultatus. Taip pat pakomentuoti rezultatus. Instruktorius turi užduoti kitą klausimą, duoti laiko dalyviams užpildyti / pateikti atsakymą ir pakomentuoti rezultatus.

5.1.7.1.1. Instruktorius turi naudoti šias priemones: „WordCloud“ / „Jamboard“ / rašymo lenta.

5.1.7.1.2. 1 klausimas. Ko tikėtis iš šio mokymo? Ko norite išmokti?

5.1.7.1.3. 2 klausimas. Koks (-ie) žodis (-iai) jums ateina į galvą, kai galvojate apie įtraukų akademinę aplinką? Kokiais žodžiais būtų galima apibūdinti įtraukų akademinę aplinką?

5.1.7.1.4. Rezultatai: instruktorius turi pristatyti rezultatus ir paaiškinti, kaip jie susiję su mokymo medžiaga, pateikti santrauką, kaip mokymų dalyviai apibūdina įtraukų akademinę aplinką ir ko jie nori išmokti.

5.2. B DALIS. LGBTI+ įtraukimų praktikų gairės

Metodas: paskaita.

Trukmė: 20 min.

Priemonė: pristatymas su turiniu iš dokumento „LGBTI+ įtraukimų praktikų gido“.

5.2.1. Dokumente pateiktų gairių ir gerosios patirties pristatymas „LGBTI+ įtraukimų praktikų gidas“ (1 skirsnis. Bendrosios gairės visiems akademinės bendruomenės nariams). Instruktorius, pristatydamas skaidres, turi pateikti pagrindinius pirmojo gido skyriaus punktus, taip pat trumpai paaiškinti visus patarimus / rekomendacijas ir pateikti gerosios patirties pavyzdžius.

5.3. C DALIS. Tinkamos kalbos ir terminologijos pateikimas ir praktinė veikla

Metodas: paskaita ir praktinė veikla.

Trukmė: 20 min.

Priemonės:

- 1) pristatymas;
- 2) pertraukų kambariai;
- 3) veiklos lapas;
- 4) užrašų lapas;
- 5) rašikliai arba pieštukai.

5.3.1. Netinkamos ir (arba) netinkamos dokumento kalbos pateikimas iš „LGBTI+ įtraukimų praktikų gido“ (skirsnis „Tinkama kalba“, 2 priedas). Instruktorius, pristatydamas skaidres, turi pateikti netinkamos ir tinkamos kalbos pavyzdžių.

5.3.2. Instruktorius turi paaiškinti dalyviams praktinę veiklą: dalyviai turi būti suskirstyti į atskirus kabinetus / tiesiogines grupes ir atlikti užduotį. Kiekvienoje grupėje rekomenduojama paskirti 3–5 dalyvius. Šioje užduotyje bus pateikti konkretūs terminai ir jų apibūdinimai, tačiau jie bus sumaišyti. Dalyviai turi sugretinti terminus su jų paaiškinimais ir (arba) aprašymais. Užduotis pateikta 7 priede. Užduočiai rekomenduojama skirti 10 minučių. Jei renginys vyksta internetu, užduotį reikėtų pateikti PDF formatu ir pasidalyti su dalyviais bendrajame pokalbyje prieš einant į atskirus kambarius. Kitaip tariant, dalyviai turi atsisiųsti dokumentą su užduotimi, prieš eidami į pertraukų kambarius, ir naudotis juo per pertraukų diskusijas. Jei renginys vyksta tiesiogiai, informacija turi būti pateikta pristatyme.

5.3.3. Rezultatų pristatymas. Baigus užduotį, instruktorius turi skaidrėse pateikti teisingus atsakymus.

5.3.4. Po šios dalies instruktorius turi paskelbti 30 minučių pertrauką.

5.4. D DALIS. LGBTI+ įtraukimų praktikų gairės

Metodas: paskaita.

Trukmė: 20 min.

Priemonė: pristatymas.

5.4.1. Dokumente pateiktų gairių ir gerosios patirties pristatymas iš „LGBTI+ įtraukimų praktikų gido“ akademiniam personalui (valdymo, administracijos, mokslinių tyrimų ir dėstytojų personalui). Instruktorius turi skaidrėse pristatyti pagrindinius gido 2–4 skyrių punktus, taip pat trumpai paaiškinti visus patarimus arba rekomendacijas ir pateikti gerosios patirties pavyzdžių. *Pastaba: šis skyrius nebus pristatytas per studentų mokymus.*

5.4.2. Dokumente pateiktų gairių ir gerosios patirties pristatymas iš „LGBTI+ įtraukimų praktikų gido“ studentams. Instruktorius turi pateikdamas skaidres pristatyti pagrindinius gido 5 skyriaus punktus, taip pat trumpai paaiškinti visus patarimus arba rekomendacijas ir pateikti gerosios praktikos pavyzdžių. *Pastaba: šis skyrius nebus pristatytas per akademinio personalo mokymus.*

5.5. E DALIS. Pagrindinė praktinė veikla

Metodas: grupinio darbo diskusija.

Trukmė: 60 min.

Priemonės:

- 1) pristatymas;
- 2) atvejų analizė;
- 3) užrašų lapas;
- 4) rašikliai arba pieštukai;
- 5) poilsio kambariai.

5.5.1. Instruktorius turės paaiškinti dalyviams šią veiklą.

5.5.1.1. Dalyviai turi būti suskirstyti į atskiras patalpas / fizines grupes, aptarti konkrečius atvejus ir atsakyti į pateiktus klausimus. Kiekvienoje grupėje rekomenduojama paskirti 3–5 dalyvius. Atvejų analizė bus susijusi su diskriminacijos atvejais akademinėje aplinkoje. Visus atvejo tyrimus rasite 6 priede. Instruktorius taip pat gali naudoti savo nuožiūra pasirinktus atvejų tyrimus, tačiau jie turėtų atitikti mokymo temą. Viena grupė turi gauti vieną atvejo tyrimą ir jį aptarti. Jei grupių yra daugiau nei atvejų, tą pačią atvejo analizę galima pateikti kelioms grupėms. Dalyviams rekomenduojama per 15–20 minučių aptarti atvejo tyrimą ir parengti atsakymus.

5.5.1.2. Dalyviai savo grupėse turės aptarti: 1) priežastis ir (arba) aspektus, kodėl kiekvienas atvejis susijęs su diskriminacija ir (arba) netinkama kalba. Kokios diskriminacijos formos minimos atvejo analizėje? 2) kokių veiksmų būtų galima imtis norint išspręsti šias problemas? 3) kokių veiksmų galima imtis, kad tokie incidentai nepasikartotų dalyvių akademinėje aplinkoje?

5.5.2. Rezultatų pristatymas. Kiekvienos diskusijų grupės atstovai turės pristatyti pagrindinius diskusijų aspektus. Atstovai turės pristatyti: 1) atvejį ir diskriminacinius veiksmus; 2) atvejo aspektus, kaip jį išspręsti; 3) veiksmus, kaip užkirsti kelią tokiems atvejams akademinėje aplinkoje. *Pastaba: jei mokymuose dalyvauja daug dalyvių, galite paprašyti tik kai kurių grupių pristatyti savo rezultatus, pvz., 3–5 grupių.*

5.6. F DALIS. Išvados

Metodas: paskaita ir praktinė veikla.

Trukmė: 30 min.

Priemonės:

- 1) pristatymas;
- 2) „WordCloud“ / „Jamboard“ / rašymo lenta.

5.6.1. Instruktorius turi pateikti vieną skaidrę, skirtą mokymo veiklai ir pagrindinėms idėjoms apibendrinti. Be to, instruktorius turi pateikti dokumentą „LGBTI+ įtraukiosios praktikos vadovas“ ir pranešti, kad visi dalyviai galės atsisiųsti šį dokumentą iš projekto svetainės. (<https://university-project.eu/>). Po mokymų dalyviai gaus „LGBTI+ įtraukiosios praktikos vadovas“.

5.6.2. Po to instruktorius turi paaiškinti praktinę veiklą: supažindinti su klausimais, skirti vieną minutę dalyviams atsakyti ir parodyti rezultatus. Taip pat pakomentuoti rezultatus. Po to instruktorius turi pateikti kitą klausimą ir atlikti tuos pačius veiksmus.

5.6.2.1. Įrankiai: „WordCloud“ / „Jamboard“ / Rašymo lenta.

5.6.2.2. 1 klausimas: išreikšti didžiausią vertę ar naudą, kurią gavote iš šių mokymų?

5.6.2.3. 2 klausimas. Kaip galite pradėti taikyti naujas žinias, įgytas mokymuose, savo kasdienėje praktikoje?

5.6.2.4. Rezultatai: instruktorius pristatys rezultatus ir pakomentuos atsakymus.

5.6.3. Instruktorius turi priminti dalyviams apie vertinimo formą, kuri bus išsiųsta po mokymų.

5.6.4. Instruktorius pradės klausimų ir atsakymų sesiją ir atsakys į klausimus (10–20 minučių). Jei mokymai vyksta internetu, dalyviai gali užduoti klausimus per pokalbį arba pakelti ranką internetinėje platformoje.

1 PRIEDAS. PROJEKTO INFORMACIJA

„Universitetai įvairovės link“ – tai dvejų metų trukmės iniciatyva, kuria siekiama, kad Graikijoje, Lietuvoje ir Italijoje akademinė aplinka būtų labiau įtrauki lesbietėms, gėjams, biseksualams, transeksualams ir interseksualams (LGBTI+).

Projektą „Universitetai įvairovės link“ Graikijoje įgyvendina Panteono socialinių ir politinių mokslų universitetas ir Atėnų LGBTQ spalvoto jaunimo bendruomenė, Lietuvoje – Vytauto Didžiojo universitetas ir „Diversity Development Group“, Italijoje – Brešos universitetas ir „Avvocatura per I Diritti LGBTI“. Projektą koordinuoja Panteono universitetas.

Projekto „Universitetai įvairovės link“ tikslas – prisidėti prie įtraukesnės LGBTI+ asmenų akademinės aplinkos kūrimo atkreipiant dėmesį į diskriminacijos atvejus dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir (arba) lyties požymių (SOGISC) ir mokant visą akademinę bendruomenę (nuolatinius darbuotojus, mokslininkus, studentus ir kitus) vartoti įtraukią kalbą ir įtraukiai elgtis, taip pat spręsti konfliktus siekiant nustatyti, kovoti ir užkirsti kelią SOGISC grindžiamai diskriminacijai Graikijoje, Lietuvoje ir Italijoje.

Projektas „Universitetai įvairovės link“ finansuojamas pagal Europos Sąjungos programą „Teisės, lygybė ir pilietybė“ (2014–2020 m.).

2 PRIEDAS. MOKYMO POREIKIS

Tyrimų duomenys – LIETUVA

Ar žinojote, kad Lietuvoje...

Duomenys surinkti iš akademinės bendruomenės (studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų) internetinės apklausos, atliktos Lietuvoje 2021 m. kovo-balandžio mėn. Iš 575 Lietuvoje apklaustų respondentų*³:

- 73 proc. studentų ir akademinio personalo nelankė arba greičiausiai nėra lankę paskaitų ir pratybų LGBTI+ tema;
 - 68 proc. studentų ir akademinio personalo nurodė, kad per pastaruosius metus jų akademinėje aplinkoje nebuvo imtasi kokių nors veiksmų, susijusių su LGBTI+ klausimais;
 - 56 proc. studentų ir akademinio personalo, priskiriančių save LGBTI+, nurodė, kad per metus akademinėje aplinkoje kartais pasitaiko diskriminacijos atvejų;
- tyrimo duomenimis, daugumai respondentų būtų įdomu susipažinti su pagrindine LGBTI+ terminologija ir išgirsti įvairių kitose šalyse įgyvendinamą gerą patirtį, įtraukiujų praktikų integravimo į kasdienę praktiką būdus, kad aplinka būtų saugi visiems.

*19,1 proc. respondentų įvardija save kaip LGBTI+.

³ Duomenys surinkti iš akademinės bendruomenės (studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų) internetinės apklausos, atliktos Lietuvoje 2021 m. kovo ir balandžio mėnesiais

Tyrimų duomenys – GRAIKIJA

Ar žinojote, kad Graikijoje...

Duomenys surinkti iš akademinės bendruomenės (studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų) internetinės apklausos, atliktos Graikijoje 2021 m. kovo-balandžio mėn. Iš 251 Graikijoje apklaustų respondentų*⁴:

- 79 proc. studentų savo akademinėje aplinkoje nepažįsta arba galbūt nepažįsta nė vieno atvirai LGBTI+ bendruomenei priklausančio nario;
- 59 proc. respondentų nurodė, kad per pastaruosius kelerius metus jų akademinėje aplinkoje (tikriausiai) nevyko jokių veiksmų, pavyzdžiui, seminarų ir informacinių dienų, susijusių su LGBTI+ klausimais;
- 44 proc. studentų nurodė, kad LGBTI+ terminai dažnai vartojami įžeidžiamai, o labiausiai paplitusi smurto forma yra žodinis priekabiavimas;
- kalbant apie tokių mokymų temas, Graikijos studentai labiau domėjosi terminologija. Paaiškėjo, kad Graikijos universitetų darbuotojai labiau domisi esama gerąja patirtimi, įtraukiosios praktikos integravimo į kasdienę praktiką būdais, terminija ir mokymo strategijomis, kad būtų laikomasi įtraukesnio požiūrio.

*46,2 proc. respondentų įvardija save kaip LGBTI+.

Tyrimų duomenys – ITALIJA

Ar žinojote, kad Italijoje...

Duomenys surinkti iš akademinės bendruomenės (studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų) internetinės apklausos, atliktos Italijoje 2021 m. kovo-balandžio mėn. Iš 253 Italijoje apklaustų respondentų*⁵:

- 66 proc. akademinės bendruomenės narių mano, kad diskriminacinių incidentų pasitaiko universiteto salėse ir kiemuose bei universiteto valgykloje;
- 44 proc. akademinės bendruomenės atstovų nėra tikri, ar LGBTI+ asmenys apskritai yra gerbiami akademinėje aplinkoje;
- 38 proc. akademinės bendruomenės narių mano, kad LGBTI+ teisės akademinėje aplinkoje nėra propaguojamos ir aptarinėjamos arba yra mažai propaguojamos ir aptarinėjamos;
- Italijos dalyviai įvardijo terminologiją, nacionalinę LGBTI+ teisių padėtį, būdus integruoti įtraukiąją praktiką ir mokymo strategijas siekiant įtraukesnio požiūrio į labiausiai pageidaujamas temas.

*46 proc. respondentų įvardija save kaip LGBTI+.

4 Duomenys surinkti iš akademinės bendruomenės (studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų) internetinės apklausos, atliktos Graikijoje 2021 m. kovo ir balandžio mėnesiais.

5 Duomenys surinkti iš akademinės bendruomenės (studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų) internetinės apklausos, atliktos Italijoje 2021 m. kovo ir balandžio mėnesiais.

3 PRIEDAS. REGISTRACIJOS FORMA

Registracijos forma

LGBTI+ įtraukimų praktikų mokymų tikslas – pateikti akademinėi bendruomenei gaires, kaip sukurti saugią, įtraukią ir palankią darbo, mokymo, mokslinių tyrimų ir studijų aplinką visiems LGBTI+ nariams. Mokymų vieta: _____.
Mokymų data ir laikas: _____.

Užpildykite formą nurodydami savo kontaktinius duomenis.

1. Vardas ir pavardė
2. Akademinė institucija
3. El. paštas
4. Telefono numeris
5. Sutinku gauti naujienas apie šį ir panašius projektus* (Taip / ne)

*Siekiamo laikytis BDAR nuostatų, tad:

atsakydami „Taip“ sutinkate, kad [organizacijos / universiteto pavadinimas] gali siųsti jums naujienas apie šį ar kitus projektus. Dėl šios priežasties jūsų asmens duomenys bus saugomi organizacijoje, tačiau galite prašyti pakeisti arba pašalinti savo duomenis, atsiųsdami atitinkamą prašymą adresu [DAP arba atitinkamo duomenų valdytojo el. paštas]. Jei atsakysite „Ne“, jūsų el. pašto adresas nebus naudojamas projekto veikloms reklamuoti.

4 PRIEDAS. DALYVIŲ SĄRAŠO FORMA

Projektas „Universitetai įvairovės link“
LGBTI+ įtraukimų praktikų mokymas
Dalyvių sąrašo forma

Mokymo data:

Vieta:

Formatas: internetu / tiesiogiai / mišrus

Instruktoriaus (-ių) vardas (-ai) ir pavardė (-ės) bei parašas (-ai)

.....

Projekto partneris:

Nr.	Dalyvio vardas ir pavardė (arba vardo inicialai)	Svarbios sudedamosios dalys (nebūtina, jei mokymas buvo organizuotas internetu)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

5 PRIEDAS. VERTINIMO FORMA

Dėkojame, kad dalyvavote LGBTI+ įtraukčių praktikų mokymuose. Tikimės, kad įgijote naujų žinių, ir jas galėsite pritaikyti praktiškai. Kad padėtumėte mums tobulėti, prašome įvertinti mokymus ir užpildyti šią anketą. Tai užtruks kelias minutes.

1. Kuriai iš šių grupių priklausote?

- Bakalauro studijų studentas(-ė)
- Magistrantūros studijų studentas(-ė)
- Doktorantūros studentas(-ė)
- Mokymo personalo narys(-ė)
- Mokslinių tyrimų darbuotojas(-a)
- Administracijos darbuotojas(-a)
- Universiteto bendruomenei nepriklausantis asmuo (pvz., lankytojas(-a), NVO atstovas(-ė) ir pan.)
- Kita

2. Ar laikote save LGBTI+ bendruomenės dalimi (1 – taip, 2 – ne, 3 – nežinau / nenoriu atsakyti)?

3. Kaip bendrai vertinate įtraukčių praktikų mokymus (nuo 1 iki 5, kai 1 – blogai, 5 – puikiai)?

4. Kaip vertinate mokymų trukmę (1 – per trumpi, 2 – kaip tik, 3 – per ilgi)?

5. Mokymai padėjo man išmokti naujų dalykų (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

6. Mokymai buvo gerai suorganizuoti (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

7. Mokymų turinys buvo aktualus (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

8. Mokymų turinys buvo pakankamai naujas (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

9. Mokymų laikas buvo tinkamai suplanuotas (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

10. Mokymų instruktorius(-iai) buvo gerai pasiruošęs(-ę) kalbėti nagrinėjama tema (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

11. Mokymų instruktorius(-iai) skatino įsitraukti ir dalyvauti (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

12. Mokymai padėjo man įgyti daugiau žinių apie diskriminaciją dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir (ar) lyties požymių akademinėje aplinkoje (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

13. Mokymai padėjo man suprasti LGBTI+ asmenų poreikius akademinėje aplinkoje (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

14. Per mokymus įgytas žinias galėsiu pritaikyti kasdienėje studijų ir (ar) darbo aplinkoje (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

15. Mokymai atitiko mano lūkesčius (1 – visiškai nesutinku, 2 – iš dalies nesutinku, 3 – nei sutinku, nei nesutinku, 4 – iš dalies sutinku, 5 – visiškai sutinku).

16. Kas jums labiausiai patiko per mokymus (atviras klausimas)?

17. Kas jums mažiausiai patiko per mokymus (atviras klausimas)?

18. Pateikite savo atsiliepimus ir pasiūlymus, kaip pagerinti mokymus (atviras klausimas).

Labai ačiū už sugaištą laiką!

Šis leidinys parengtas gavus finansinę Europos Sąjungos paramą pagal Teisių, lygybės ir pilietiškumo (REC). Už šio leidinio turinį atsako tik Panteono universitetas. Leidinys neatspindi Europos Komisijos nuomonės.

6 PRIEDAS. ATVEJŲ NAGRINĖJIMAS

1 atvejo analizė

Apklausa rodo, kad aukštosiose mokyklose plačiai paplitusi LGBT+ diskriminacija

Naujoje ataskaitoje teigiama, kad daugiau nei trys ketvirtadaliai (77 proc.) LGBT+ darbuotojų svarstė galimybę palikti šį sektorių.

29 proc. respondentų teigė, kad skatinimo kriterijai neigiamai veikia LGBT+ darbuotojus.

Trys iš dešimties (30 proc.) teigė patyrę homofobinę kalbą.

UCU paskelbtoje ataskaitoje, kurioje nagrinėjamos LGBT+ darbuotojų darbo sąlygos aukštosiose mokyklose, teigiama, kad Jungtinės Karalystės universitetuose tebėra plačiai paplitusi homofobinė, bifobinė ir transfobinė diskriminacija.

Ataskaitoje „Iššūkis LGBT+ atskirčiai JK aukštajame moksle“ pateikiamos UCU, Sasekso universiteto, Kento universiteto, Esekso universiteto ir Glazgo Kaledonijos universiteto atlikto bandomojo tyrimo išvados. Tyrime išanalizuoti 122 LGBT+ darbuotojų iš šešių skirtingų Anglijos, Škotijos ir Velso universitetų apklausų atsakymai.

Pagrindinės išvados:

- daugiau kaip trys ketvirtadaliai (77 proc.) respondentų svarstė galimybę nutraukti studijas aukštojoje mokykloje;
- beveik pusė (47 proc.) yra susidūrę su psichikos sveikatos problemomis;
- daugiau nei keturi iš dešimties (41 proc.) patyrė perdegimą;
- trys iš dešimties (30 proc.) yra susidūrę su homofobiška kalba;
- 29 proc. teigė, kad skatinimo kriterijai neigiamai veikia LGBT+ asmenis;
- 26, 25 ir 33 proc. asmenų, identifikuojančių save kaip moteris, nebinarinius ar kitokius asmenis, atitinkamai buvo įžeidžiančios kalbos kitų atžvilgiu liudininkai;
- beveik pusė (47 proc.) nurodė, kad dekolonizacijos darbas jų institucijoje neapima darbo su lyčių įvairove ir seksualine orientacija;
- visi juodaodžiai LGBT+ grupės respondentai nurodė arba asmeninę diskriminacinę patirtį, arba tai, kad matė žeminančią kalbą kitų atžvilgiu.

Ataskaitoje rekomenduojama imtis veiksmų keliose srityse, kad būtų sprendžiama LGBT+ asmenų diskriminacijos šiame sektoriuje problema. Pavyzdžiui, aiškus institucijų pranešimas, kad su darbuotojais neturi būti elgiamasi homofobiškai ar transfobiškai; rengti kampanijas apie psichikos sveikatą, kuriose daugiausia dėmesio būtų skiriama juodaodžių LGBT+, translyčių ir nebinarinių asmenų patirčiai; susieti *queer* stipendiją su juodaodžių ir LGBT+ gyvenimais, kad būtų dekolonizuotos mokymo programos iniciatyvos. Kitos rekomendacijos bus pateiktos 2022 m. sausį po tolesnių mokslinių tyrimų ir konsultacijų su LGBT+ aukštojo mokslo darbuotojais.

UCU lygybės ir politikos vadovė Jenny Sherrard sakė: „Šios išvados universitetų vadovams turi būti aiškios. UCU yra pasiryžusi nutraukti homofobiją, bifobiją ir transfobiją akademinėje bendruomenėje, tačiau akivaizdu, kad dar

reikia daug nuveikti, jog universitetai taptų įtraukiosiomis erdvėmis LGBT+ darbuotojams. Ataskaitoje nurodomos kelios naudingos sritys, į kurias būtų galima sutelkti dėmesį kovojant su LGBT+ asmenų diskriminacija. Siekiant pažangos svarbiausia bus pripažinti, kad prasminga LGBT+ įtrauktis yra susijusi su platesnėmis kovomis, susijusiomis su nesaugiu darbu, sveikata, gerove ir dekolonizacija.“

Ataskaitos bendraautorai Paul Boyce, Trude Sundberg ir Róisín Ryan-Flood sakė: „Mūsų tyrimas ne tik atskleidė plačiai paplitusias nesaugaus darbo ir psichikos sveikatos problemas, bet ir parodė, kad pernelyg daug LGBT+ darbuotojų vis dar susiduria su homofobinės ir transfobinės kalbos vartojimu darbo vietoje. Be to, jie susiduria su įvairiomis netiesioginės diskriminacijos apraiškomis aukštojo mokslo srityje, pavyzdžiui, nepakankamu atstovavimu mokymo programose, institucinės paramos stoka ir nevienodomis galimybėmis atlikti mokslinius tyrimus. Kitame šio tyrimo etape sieksime geriau suprasti, su kokiais iššūkiais susiduria LGBT+ darbuotojai universitetuose ir kaip juos veiksmingai spręsti.“

Šaltinis: Universitetų ir kolegijų sąjunga (Jungtinė Karalystė, 2021 m. gegužės 6 d.), prieiga internetu: <https://www.ucu.org.uk/article/11536/Survey-shows-widespread-LGBT-discrimination-in-higher-education>

2 atvejo analizė

Teisėja sudavė smūgį LGBTQ diskriminacijos byloje prieš Ješivos universitetą

Praėjusią savaitę Niujorko apygardos Aukščiausiojo Teismo teisėja Lynn Kotler atmetė Ješivos universiteto „Pride Alliance“ pateiktą prašymą dėl preliminarus teismo sprendimo byloje ir atmetė galimybę priimti greitą sprendimą, kuriuo universitetas būtų priverstas pripažinti neoficialų LGBTQ klubą iki rudens semestro.

Byla toliau bus nagrinėjama teisme, žodiniai argumentai prasidės spalio 19 dieną. Savo sprendime atsisakyti taikyti preliminarų draudimą Kotler nurodė, kad aljansas nesugebėjo tinkamai įrodyti, jog universitetas yra įsipareigojęs laikytis Niujorko antidiskriminacinių įstatymų. Galutinį sprendimą teismas priims sutrumpintame sprendime, o ne rengdamas išsamų nagrinėjimą. Kotler taip pat atmetė Ješivos universiteto prašymą bylą nutraukti.

Molly Meisels yra pagrindinė ieškovė ieškinyje, kuriame Ješivos universitetas kaltinamas LGBTQ studentų diskriminacija.

Daugiau nei dešimtmetį Ješivos universitetas – pirmaujanti šiuolaikinė ortodoksų institucija – atsisakė pripažinti LGBTQ grupes teisėtai studentų klubais. Gegužę per tyrimą *Forwards.com* kalbėjosi su LGBTQ studentais, absolventais ir dėstytojais apie tai, ką jie apibūdino kaip baimės, represijų ir susvetimėjimo kultūrą studentų miestelyje. Vienu atveju Ješivos universiteto advokatas įspėjo pirmakursį gėjų, kad jis greičiausiai bus laikomas antrarūšiu piliečiu, jei prisipažins bendraamžiams.

Nors oficialioje Ješivos universiteto diskriminacijos ir priekabiavimo politikoje seksualinė orientacija arba lytinė tapatybė ir saviraiška laikomos saugomomis klasėmis, universiteto pareiškime teigiama, kad „Toros vedamas“ atsisakymas leisti steigti oficialų LGBTQ klubą nepaneigia jo „rūpinimosi ir jautrumo“ LGBTQ studentais studentų miestelyje. Ješivos universitetas gauna viešąjį finansavimą kaip oficialiai nepriklausoma aukštojo mokslo įstaiga, nors Kotler savo sprendime pažymėjo, kad Niujorko žmogaus teisių įstatyme, kuris yra šios bylos centre, numatyta išimtis tam tikroms religinėms institucijoms.

Molly Meisels, viena iš kelių dabartinių ir buvusių studentų ieškovų byloje, pavadino ieškinį „kraštutine priemone“ po daugelio metų lobistinės veiklos universitete, kad universitetas leistų įkurti oficialią LGBTQ grupę.

„Čia tvyro baimės aplinka, ir ne tik baimės, bet ir tylos aplinka, – sakė 2021 m. sausį universitetą baigusi Meisels. – Tokioje aplinkoje būti *queer*, vadinasi, būti pašaliečiu.“

Šaltinis: Sara Herschander, *Forwards.com* (JAV, 2021 m. rugpjūčio 24 d.), prieiga internetu: <https://forward.com/fast-forward/474564/lgbtq-discrimination-yeshiva-university/>

3 atvejo analizė

Seksualinė orientacija, lytinė tapatybė ir smurtas dėl lyties raiškos Katalonijos universitetuose: kokybinės universiteto studentų ir darbuotojų išvados

Bendrieji duomenys

Ispanijoje padaugėjo neapykantos nusikaltimų, o konfliktai dėl lyties ir seksualumo tęsiasi visame pasaulyje, todėl ši problema turi įtakos sveikatai ir gerovei. Atsižvelgiant į aukštojo mokslo institucijų pertvarką, šiame tyrime analizuota problema, su kuria susiduria bakalauro studijų studentai šešiuose Ispanijos universitetuose. Tyrimo tikslas – gerinti lesbiečių, gėjų, biseksualų, translyčių, *queer* ir interlyčių universitetų studentų gyvenimo kokybę nutraukiant tylą dėl smurto, kurį ši grupė patiria Katalonijoje (Ispanijoje).

Metodai

Vadovaujantis komunikacine metodika, šiame tyrime buvo nustatytas smurtas dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ar lyties raiškos tiksliniuose universitetuose ir pateiktos gairės, kaip tobulinti kovos su diskriminacija protokolus. Kokybinis metodas leido išsiaiškinti universiteto studentų, lygybės komisijų vadovų, dėstytojų ir administracijos darbuotojų patirtį, susijusią su šiuo konfliktu. Sutelkiant dėmesį į kokybines tyrimo priemones, buvo atlikta 30 pusiau struktūrinių interviu su universiteto studentais ir darbuotojais apie smurto prieš lesbietes, gėjus, biseksualus, translyčius, *queer* ir interlyčius studentus problemas: 1) smurto ir diskriminacijos suvokimą, 2) institucines priemones, 3) veiksmus prieš smurtą. Siekiant nustatyti naujas temas, buvo naudojama atskirties ir transformacijos dimensijų analizė.

Rezultatai

Analizei išskyrėme dvi dimensijas, atsižvelgdami į jų įtaką prisidedant prie smurto arba jį įveikiant: atskirties ir transformavimo. Tyrimo dalyviai kaip atskirties faktus įvardijo ir aprašė įvairias smurto dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties raiškos formas, patiriamas universitetuose. Lygybės komisijos nėra gavusios pranešimų apie smurtą dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ar lyties raiškos, o universitetų darbuotojai nežino, kokiomis priemonėmis ir politika siekiama užkirsti kelią smurtui prieš lesbiečių, gėjų, biseksualų, translyčių, *queer* ir interlyčių bendruomenę ir įsikišti į šiuos atvejus. Tarp rezultatų, kurie buvo įvardyti kaip transformuojantys, yra būdai, kuriais lesbiečių, gėjų, biseksualų, translyčių, *queer* ir interlyčių grupių veiksmai prieš smurtą ir profesorių įsipareigojimas įsikišti daro atitinkamą poveikį studentų gerovei. Taip pat užfiksuota, kad tobulinami ir įgyvendinami privalomai taikomi antidiskriminaciniai protokolai.

Išvados

Išvadose pabrėžiama, kad reikia surinkti daugiau įrodymų, padėsiančių tobulinti protokolus, priemones ir politiką, jog būtų apsaugoti visi universiteto bendruomenės nariai. Geresnis smurto dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties raiškos supratimas aukštojo mokslo institucijose gali paskatinti šalių ir tarptautines vyriausybes gerinti lesbiečių, gėjų, biseksualų, translyčių, *queer* ir interlyčių asmenų sveikatą ir gerovę.

Šaltinis: „Archives of Public Health“ 79 tomas, straipsnio numeris: 16 (2021), Elena María Gallardo-Nieto, Aitor Gómez, Regina Gairal-Casadó & María del Mar Ramis-Salas, „Seksualinė orientacija, lytinė tapatybė ir smurtas dėl lyties raiškos Katalonijos universitetuose: universiteto studentų ir personalo kokybinės apklausos rezultatai“

(2021 m. vasario 4 d.), prieiga internetu: <https://archpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13690-021-00532-4>

4 atvejo analizė

Kanados provincijų aukštųjų mokyklų mokinių patirtis, susijusi su diskriminacija dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos, 2019 m.

Visos diskriminacijos formos gali sukurti aplinką, kurioje žmonės jaučiasi negerbiami, atstumti ir potencialiai nesaugūs. Baigus vidurinę mokyklą diskriminacija sudaro kliūtis visaverčiam dalyvavimui, o tai gali trukdyti studentams sėkmingai mokytis (Asquith et al. 2019; Levchak 2013).

<...>

Dėl šių priežasčių diskriminacija dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos vidurinio ugdymo įstaigose yra svarbi mokslinių tyrimų ir politikos darbo tema. Šiuo tyrimu siekiama apibūdinti šių diskriminacijos formų paplitimą, ypatybes ir požiūrį į jas tarp 2,5 mln. Kanados vidurinių mokyklų mokinių. Pastaba. Per Kanados statistikos departamento parengtą ir atliktą apklausą apie individualų saugumą vidurinių mokyklų mokinių populiacijoje (SISPSP) 2019 m. buvo surinkti duomenys iš Kanados vidurinių mokyklų mokinių. Apklausą finansavo Moterų ir lyčių lygybės departamentas (ALG), vykdydamas projektą „Laikas: Kanados smurto dėl lyties prevencijos ir kovos su juo strategija.“

<...>

Santrauka

Beveik pusė (47 proc.) Kanados aukštesniųjų mokyklų mokinių per praėjusius metus patyrė diskriminaciją dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos (įskaitant faktinę ar numanomą lytį, lytinę tapatybę ar seksualinę orientaciją). Tarp jų buvo daugiau moterų (52 proc.) nei vyrų (42 proc.). Moterys taip pat buvo labiau linkusios būti tokios diskriminacijos liudininkės, tačiau pačios jos nepatyrė (25 proc., palyginti su 22 proc.), ir buvo labiau linkusios pačios tai patirti (20 proc., palyginti su 13 proc.).

Diskriminacija, įvykusi aukštesniojo lygio mokyklose, galėjo vykti universiteto miestelyje arba, jei ji buvo susijusi su mokiniu, mokytoju ar įvyko studentų ar mokyklos organizuotame ar sankcionuotame renginyje, galėjo įvykti ne universitete ar internetinėje erdvėje. Moterys dažniau nei vyrai susidūrė su diskriminacija dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos dviejose pagrindinėse vietose, įskaitant mokymosi aplinką, pavyzdžiui, paskaitų salę ar laboratoriją (52 proc., palyginti su 43 proc. vyrų), arba per stažuotę, savanorišką užduotį ar kitą mokamą ar nemokamą darbą, susijusį su jų studijomis (14 proc., palyginti su 8 proc.). Tai rodo, kad moterys dažniau susiduria su diskriminacija formaliojoje aplinkoje, tiesiogiai susijusioje su jų akademinėmis programomis ir darbo patirtimi.

Dauguma moterų (72 proc.) ir vyrų (73 proc.) teigė, kad dėl bent vieno diskriminacijos dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos atvejo, su kuriuo jie susidūrė baigę aukštesniąją mokyklą, buvo kaltas kitas studentas. Tačiau 12 proc. moterų, patyrusių diskriminaciją, sakė, kad už tai atsakingas profesorius arba mokytojas, – tai didesnė dalis nei vyrų (7 proc.).

Moterys ir vyrai panašiai dažnai nurodė, kad dėl diskriminacijos patyrė rimtą poveikį psichikos sveikatai, pavyzdžiui, nerimą (atitinkamai 14 proc. ir 11 proc.), depresiją (7 proc. ir 6 proc.) ir baimę (6 proc. ir 5 proc.). Be to, studentai, kurie patyrė diskriminaciją dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos, ypač moterys, teigė, kad jautėsi

nesaugiai įvairiose situacijose universiteto teritorijoje ir aplink ją. Vis dėlto santykinai nedaug studentų, kurie patyrė diskriminaciją, apie tai pasipasakojo kam nors, susijusiam su mokykla, pavyzdžiui, dėstytojui, studentų paramos tarnybai, universiteto miestelio apsaugai, psichikos sveikatos konsultantui, kapelionui arba asmeniui, dirbančiam studentų bendrabutyje ar atsakingam už studentų gerovę.

Diskriminaciją dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos baigus vidurinę mokyklą dažniau patyrė studentai, kurie save įvardijo kaip lesbietes, gėjus, biseksualus ar turinčius kitokią seksualinę orientaciją nei heteroseksualūs (LGB+). LGB+ studentai taip pat turėjo didesnę tikimybę patirti poveikį savo emocinei ir psichinei sveikatai nei ne LGB+ studentai. Tokia diskriminacija taip pat dažniau būdinga translyčiams studentams.

Šaltinis: Kanados statistikos tarnyba, Marta Burczycka, Kanados teisingumo ir bendruomenės saugumo statistikos centras (Kanada, 2020 m. rugsėjo 15 d.), prieiga internetu: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/85-005-x/2020001/article/00001-eng.htm>

5 atvejo analizė

LGBT Didžiojoje Britanijoje – universiteto ataskaita

Pagrindinės išvados

Du iš penkių LGBT studentų (42 proc.) slėpė savo tapatybę universitete bijodami diskriminacijos.

7 proc. translyčių studentų per pastaruosius metus buvo fiziškai užpulti kito studento ar universiteto personalo nario.

Du trečdaliai LGBT studentų (69 proc.) teigia, kad universitetas vykdo lygybės politiką, ginančią LGBT asmenis universitete.

Universitetų ataskaita apie LGBT Didžiojoje Britanijoje, parengta remiantis „YouGov“ tyrimu, kuriame dalyvavo 522 LGBT universitetų studentai, atskleidė, kad LGBT studentai Didžiosios Britanijos universitetuose susiduria su nerimą keliančia diskriminacija.

Daugiau nei trečdalis translyčių studentų (36 proc.) ir 7 proc. lesbiečių, gėjų ir biseksualių studentų, kurie nėra translyčiai, per pastaruosius metus susidūrė su neigiamais universiteto darbuotojų komentarais ar elgesiu dėl to, kad jie yra LGBT.

Trys iš penkių translyčių studentų (60 proc.) ir daugiau nei vienas iš penkių lesbiečių, gėjų ir biseksualių studentų, kurie nėra translyčiai (22 proc.), yra susidūrę su neigiamais kitų studentų komentarais ar elgesiu.

Ypač tikėtina, kad LGBT negalią turintys studentai gali sulaukti tokių kitų studentų pastabų; su tuo yra susidūrę beveik pusė LGBT negalią turinčių studentų (47 proc.).

7 proc. translyčių studentų per pastaruosius metus buvo fiziškai užpulti kito studento ar universiteto darbuotojo dėl to, kad yra translyčiai.

Vieną iš penkių translyčių studentų (20 proc.) universiteto personalas skatino slėpti, kad yra translyčiai.

Du iš penkių translyčių studentų (39 proc.) ir daugiau nei vienas iš penkių lesbiečių, gėjų ir biseksualių studentų (22 proc.) nesijaustų užtikrintai, jei praneštų universiteto darbuotojams apie homofobines, bifobines ar transfobines patyčias.

Daugiau nei du iš penkių LGBT studentų (42 proc.) per pastaruosius metus universitete slėpė, kad yra LGBT, nes bijojo diskriminacijos.

Kas ketvirtas nebinarinis studentas (24 proc.) ir kas šeštas translytis studentas (16 proc.) nesijaučia galintis dėvėti savo lyties raišką atspindinčius drabužius universitete.

Vienas iš šešių translyčių studentų (17 proc.) teigia, kad universitete negali naudotis tualetu, kuriame jaustųsi patogiai.

Ką sakė respondentai?

„Einant į universiteto biblioteką grupė žmonių ėmė šūkauti tokius dalykus kaip <...>.“

MICHAEL, 23 (ŠKOTIJA)

„Lankiausi krikščioniškame renginyje universitete, kuriame buvo aiškiai pasakyta, kad jie mano, jog būti LGBT+ yra nuodėminga ir neteisinga.“

KEVIN, 20 (ŠIAURĖS VAKARAI)

„Universiteto elektroninio pašto sistema nenaudoja mano pageidaujamo vardo, nebent aš jį pakeisiu, o šiuo metu dėl sudėtingų priežasčių tokia galimybė man neprieinama, todėl esu priverstas matyti savo senąjį vardą prie kiekvieno elektroninio laiško ir kompiuterinio dokumento, net savo paties sukurtos programinės įrangos.“

ALEX, 22 (LONDONAS)

„Universitete žmonės atsisakė kreiptis į mane tinkamais įvardžiais, nes „nelaiko manęs moterimi“, nors prisistatau tokia esanti. Per pastaruosius porą mėnesių dėl oro sąlygų nė karto nedėvėjau suknelės, todėl buvau laikoma nepakankamai transseksuali. Keli studentai man sakė, kad menkinu moterų įvaizdį, dėl to jaučiuosi negalinti bendrauti su bendraamžiais.“

LISA, 21 (VOKIETIJA)

„Mano universitetas žengė didelį žingsnį į priekį priimdamas visus studentus. Vienas aspektas, kuris mane labai nudžiugino, buvo pagal lytis neutralių tualetų įrengimas.“

MELANIE, 23 (ŠKOTIJA)

Šaltinis: LGBT Didžiojoje Britanijoje – universiteto ataskaita (2018 m.), prieiga internetu: <https://www.stonewall.org.uk/lgbt-britain-university-report>

6 atvejo analizė

LGBTQ mokiniai susiduria su diskriminacija, bet Švietimo departamentas atsuka nugarą

JAV Švietimo departamentas, kuriam vadovauja sekretorė Betsy DeVos, neseniai ėmėsi veiksmų, kad sumažintų agentūros vaidmenį ginant LGBTQ mokinių pilietines teises. Pavyzdžiui, per daugelį pasirodymų Kongrese DeVos nuolat atsisakydavo teigti, kad departamentas apsaugos LGBTQ mokinius nuo diskriminacijos. Be to, šį rudenį agentūra nusprendė atšaukti Obamos administracijos IX antraštinės dalies gaires dėl translyčių mokinių. Kaip

teigė vienas iš mūsų, šis žingsnis kelia pavojų translyčiams mokiniams ir neatitinka federalinių įstatymų. Vis dėlto Švietimo departamentas ne taip griežtai laikosi šio požiūrio ir neseniai paskelbė, kad Pilietinių teisių biuras nebepriims skundų dėl to, kad translyčiai mokiniai negali naudotis jų lytinę tapatybę atitinkančiu tualetu. Nors šie neseniai priimti politiniai sprendimai ypač paveikė translyčius mokinius, šie veiksmai ir DeVos liudijimas sudaro įspūdį, kad departamentas laikosi atsainaus požiūrio į federalinių pilietinių teisių įstatymų, susijusių su LGBTQ mokiniais, vykdymą.

Dabartinis Švietimo departamento požiūris į atliekamą įstatymų vykdymo užtikrintojo vaidmenį, ypač atsižvelgiant į naujus neseniai nacionaliniu mastu atliktos reprezentatyvios LGBTQ suaugusiųjų apklausos duomenis, kelia susirūpinimą. Ši apklausa rodo, kad daugelis LGBTQ žmonių praneša apie diskriminaciją, ir ją jaučia mokyklose tiek K-12 lygmenyje, tiek aukštojo mokslo įstaigose. Ši apklausa, kurią parengė NPR, Robert Wood Johnson fondas ir Harvardo T. H. Chano visuomenės sveikatos mokykla (NPR / RWJF / Harvardo), pateikia vertingą ir retą LGBTQ asmenų suvokimo ir patirties apžvalgą. Toliau aptarsime, ką iš šios apklausos galime sužinoti apie LGBTQ asmenų patirtį, ypač apie jų suvokimą apie diskriminaciją švietimo kontekste.

K-12 ugdymo kontekste apklausoje LGBTQ respondentų buvo klausama, ar jie sutinka, ar nesutinka su šiuo teiginiu: „Dėl to, kaip mokyklos veikia mano gyvenamojoje vietoje, LGBTQ vaikai čia neturi tokių pačių galimybių gauti kokybišką išsilavinimą kaip vaikai, kurie nėra LGBTQ.“ Apskritai su šiuo teiginiu sutiko 43 proc. LGBTQ respondentų, 52 proc. nesutiko, o 5 proc. teigė nežinantys. Palyginimui, LGBTQ respondentų, kurie sutiko su šiuo teiginiu, dalis yra maždaug tokia pati kaip ir lotynų amerikiečių (45 proc.) ir Amerikos indėnų (40 proc.), teigiančių, kad lotynų amerikiečių arba Amerikos indėnų vaikai (atitinkamai) neturi tokių pačių galimybių gauti kokybišką išsilavinimą kaip baltaodžiai vaikai, kaip jau rašėme ankstesniame pranešime.

Nors tai nėra dauguma, nemažai LGBTQ asmenų sutinka, kad LGBTQ mokinių išsilavinimą neigiamai veikia jų seksualinė orientacija ir (arba) lytinė tapatybė. Šie apklausos rezultatai atitinka kitus svarbius šios srities tyrimus, įskaitant 2015 m. GLSEN atliktą Nacionalinį mokyklų klimato tyrimą, kuriame nustatyta, kad LGBTQ mokiniai susiduria su „priešišku mokyklos klimatu“ dėl priekabiavimo, patyčių ir diskriminacijos, kurią jie patiria mokykloje. Apklausos rezultatai taip pat rodo, kad ši problema neapsiriboja tik K-12 ugdymo sistema. Toliau pateiktame paveikslėlyje pavaizduota, kaip dažnai lesbietės, gėjai ir biseksualūs (LGB) asmenys jų kaimynystėje yra diskriminuojami stojant į koledžą arba jame studijuojant, ir atskirai jų įsitikinimai, kaip dažnai translyčiai asmenys yra diskriminuojami stojant į koledžą arba studijuojant koledže.

Apskritai didžioji dauguma LGBTQ asmenų mano, kad tiek LGB, tiek translyčiai koledže yra diskriminuojami, nors, jų nuomone, tokia diskriminacija translyčių atžvilgiu pasitaiko šiek tiek dažniau. Kaip parodyta 1 pav., 58 proc. LGBTQ respondentų teigia, kad ten, kur jie gyvena, LGBTQ asmenys koledže yra kartais arba dažnai diskriminuojami. Šiek tiek daugiau, tai yra 64 proc., teigia, kad translyčiai kartais arba dažnai yra diskriminuojami koledže.

Pažymėtina, kad mažas pajamas gaunantys LGBTQ asmenys ir pietuose gyvenantys LGBTQ asmenys daug dažniau nei jų kolegos teigia, kad LGBTQ asmenys koledže dažnai patiria diskriminaciją. (Nėra statistiškai reikšmingų skirtumų suvokimo apie diskriminaciją translyčių asmenų atžvilgiu.)

Šie apklausos rezultatai rodo, kad LGBTQ asmenys suvokia ir patiria prieš LGBTQ nukreiptą diskriminaciją tiek K-12, tiek aukštojo mokslo aplinkoje. Švietimo departamentas, atsižvelgdamas į savo misiją „stiprinti federalinį įsipareigojimą užtikrinti lygias švietimo galimybes kiekvienam asmeniui“, turi rimtai spręsti šią problemą. Atsitraukdamas nuo savo vaidmens ir misijos, net ir tada, kai akivaizdu, kad LGBTQ mokiniams reikia, jog federalinė vyriausybė gintų jų teises, Švietimo departamentas žengia klaidingą kryptimi.

Šaltinis: Logan Casey ir Elizabeth Mann Levesque (JAV, 2018 m. balandžio 18 d.), prieiga internetu: <https://www.brookings.edu/blog/brown-center-chalkboard/2018/04/18/lgbtq-students-face-discrimination-while-education-department-walks-back-oversight/>

7 PRIEDAS. PRAKTINĖ VEIKLA – LGBTI+ TERMINOLOGIJA

Veiklos lapas dalyviams

Veiklos aprašymas: susiekite terminus su jų aprašymais.

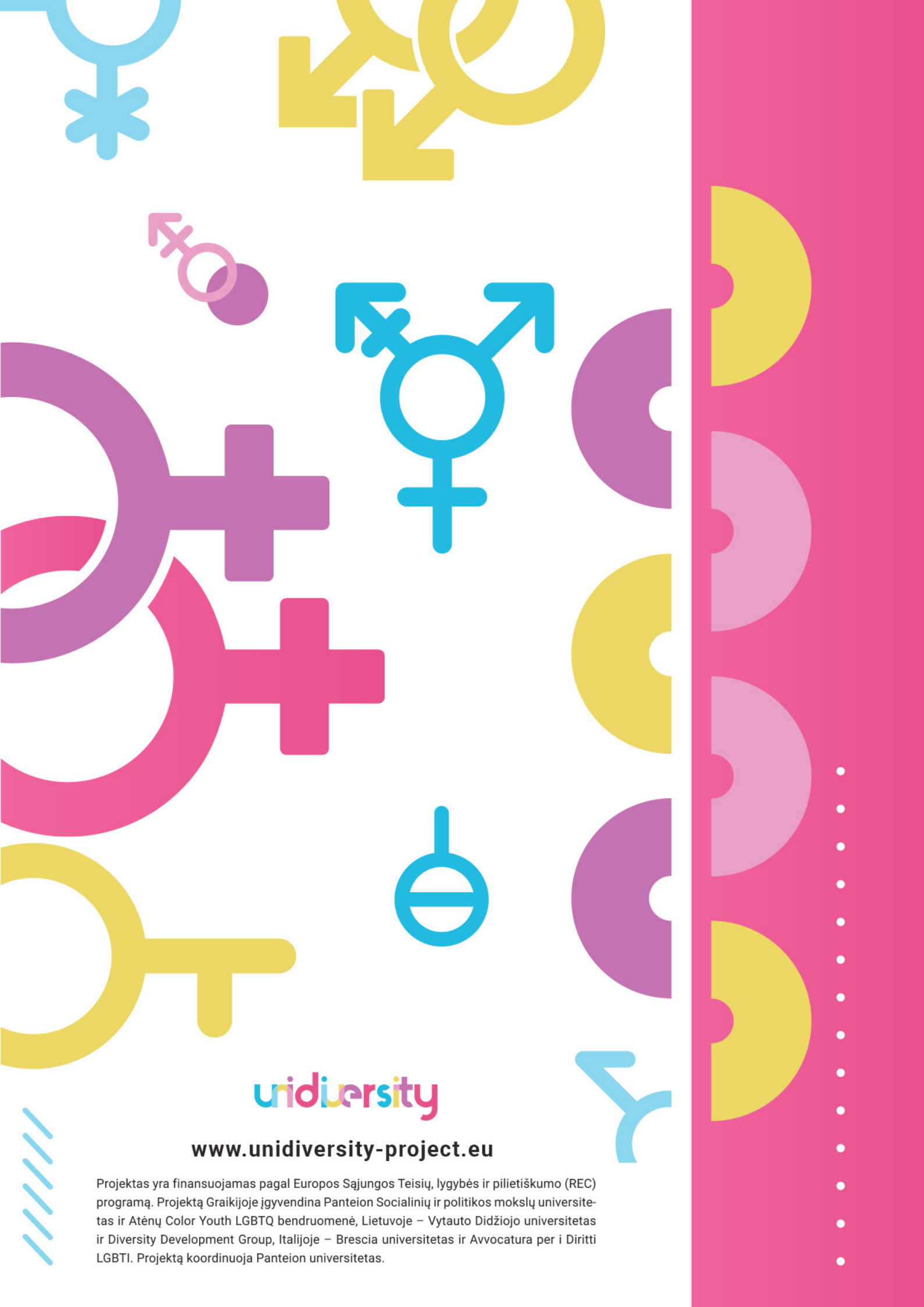
1. Aseksualus (arba „Ace“)	A. Šis terminas reiškia išorines lyties apraiškas, išreiškiamas asmens vardu, įvardžiu, draubūžiais, šukuosena, elgesiu, balsu ar kūno ypatybėmis. Visuomenė šiuos požymius įvardija kaip vyriškus arba moteriškus, nors tai, kas laikoma vyriška ir moteriška, laikui bėgant kinta ir skiriasi priklausomai nuo kultūros.
2. Biseksualus	B. Tai vidinis žmogaus lyties suvokimas. Translyčių asmenų vidinė lyties tapatybė nesutampa su lytimi, kuri jiems buvo paskirta gimstant. Daugumos žmonių lytinė tapatybė yra vyras arba moteris (berniukas arba mergaitė), tačiau kai kurių žmonių lytinė tapatybė netelpa į vieną iš šių dviejų pasirinkimų. Skirtingai nei lyties raiška, lyties tapatybė nematoma kitiems.
3. Ciseksizmas (arba genderizmas)	C. Terminas, susijęs su įvairiais fiziniais bruožais ar variacijomis, kurios yra tarp stereotipinių vyrų ir moterų idealų. (Trūkstanti žodžiai) žmonės gimsta su fizinėmis, hormoninėmis ar genetinėmis savybėmis, kurios nėra nei visiškai moteriškos, nei visiškai vyriškos; arba moteriškos ir vyriškos lyties derinys; arba yra nei moteriškos, nei vyriškos. Egzistuoja daugybė interlytiškumo formų; tai ne viena kategorija, o visas spektras arba skėtinis terminas. Štai kodėl interlyčiai aktyvistai dažnai linkę vartoti terminą „lyties požymiai“ (pavyzdžiui, kalbėdami apie motyvus, kurie gali apsaugoti nuo diskriminacijos). Nėra vienos statiškos būsenos, vadinamos interlytiškumo statusu, todėl terminas „lytinės savybės“ atspindi tai, kad interlytiškumas yra kūniška patirtis ir tik viena asmens tapatybės dalis.
4. Lyties raiška	D. Apibūdina asmenį, kuris turi emocinio, romantinio ar seksualinio potraukio potencialą bet kurios lyties žmonėms, nors nebūtinai tuo pačiu metu, tuo pačiu būdu ar laipsniu.
5. Lyties tapatybė	E. Platus seksualinių orientacijų spektras, kuriam paprastai būdingas įvairaus laipsnio seksualinės traukos jausmas arba partnerių seksualumo troškimai. Aseksualumas skiriasi nuo celibato, kuris yra sąmoningas susilaikymas nuo lytinių santykių, nepaisant lytinio potraukio. Kai kurie aseksualūs žmonės turi lytinių santykių ir patiria įvairaus lygio seksualinę trauką. Yra daug įvairių aseksualumo išraiškų. Asmuo, kuris nepatiria seksualinės traukos, gali patirti kitas traukos formas, tokias kaip romantinė trauka, nes fizinė trauka ir emocinė trauka yra atskiri asmens tapatybės aspektai. Jie gali koreliuoti arba nekoreliuoti vienas su kitu, pavyzdžiui, kai kuriuos žmones fiziškai ir romantiškai traukia moterys. Tačiau kitus gali fiziškai traukti visos lytys, o emociškai – tik vyrai.
6. Interseksualus	F. Tai sąvoka, reiškianti tokias pirmines (praleistas žodis) asmens savybes kaip chromosomos, anatomija, hormonų struktūra ir reprodukciniai organai arba asmens antrinės lytinės savybės, kurios išryškėja bręstant, pavyzdžiui, krūtys, veido ir gaktos plaukai, Adomo obuolys, raumenų masė, ūgis ir riebalų pasiskirstymas. Daugelis aktyvistų šį terminą laiko tikslesniu nei „interlytiškumo statusas“, nes jis reiškia galimų požymių spektrą, o ne vieną vienalytį statusą ar patirtį būti interlyčiam.
7. Panseksualus	G. Šis terminas reiškia kiekvieno asmens gebėjimą giliai prisirišti, emocinę ir seksualinę trauką, intymius ir seksualinius santykius su skirtingos lyties asmenimis, tos pačios lyties asmenimis ar daugiau nei vienos lyties asmenimis.
8. Trans / translytis	H. Plačiai paplitusi diskriminacijos ir atskirties sistema, pagrįsta įsitikinimu, kad yra ir turi būti tik dvi lytys ir kad lytis ar dauguma jos aspektų neišvengiamai susijusi su priskirta lytimi. Ši sistema slopina žmones, kurių lytis ir (arba) lyties raiška neatitinka cisonormatyvinių konstrukcijų. Ciseksizmo atveju cislyčiai yra dominuojančioji grupė, o translyčiai ir lyties neatitinkantys žmonės yra engiamoji grupė.

9. Seksualinė orientacija	I. Skėtinis terminas, apimantis asmenis, kurių lyties tapatybė skiriasi nuo lyties, priskirtos gimstant, ir asmenis, kurie nori pavaizduoti savo lyties tapatybę kitaip nei lytį, priskirtą gimstant. Translyčiams priskiriami asmenys, kurie jaučiasi privalantys, norintys ar pasirenkantys kalbomis, drabužiais, aksesuarais, kosmetika ar kūno modifikacijomis pateikti save kitaip, nei tikimasi, pagal lyties, kuri jiems buvo priskirta gimstant, vaidmenį. Tai, be daugelio kitų, apima translyčius asmenis, transvestitus, persirengėlius, asmenis be lyties, daugialyčius, <i>genderqueer</i> , interlyčius ir <i>gender variant</i> asmenis, kurie yra susiję su bet kuriuo iš pirmiau išvardytų asmenų arba identifikuojasi kaip bet kuris iš jų.
10. Lyties požymiai	J. Kai asmenį emociškai ir (arba) seksualiai traukia daugiau nei vienos lyties asmenys.

Atsakymas, kuris turi būti pateiktas dalyviams po diskusijų (pertraukų) kambariuose

Aseksualus (arba „Ace“)	Platus seksualinių orientacijų spektras, kuriam paprastai būdingas įvairaus laipsnio seksualinės traukos jausmas arba partneriško seksualumo troškimas. Aseksualumas skiriasi nuo celibato, kuris yra sąmoningas susilaikymas nuo lytinių santykių, nepaisant lytinio potraukio. Kai kurie aseksualūs žmonės turi lytinių santykių ir patiria įvairaus lygio seksualinę trauką. Yra daug įvairių aseksualumo išraiškų. Asmuo, kuris nepatiria seksualinės traukos, gali patirti kitas traukos formas, tokias kaip romantinė trauka, nes fizinė trauka ir emocinė trauka yra atskiri asmens tapatybės aspektai. Jie gali koreliuoti arba nekoreliuoti vienas su kitu, pavyzdžiui, kai kuriuos žmones fiziškai ir romantiškai traukia moterys. Tačiau kitus gali fiziškai traukti visos lytys, o emociškai – tik vyrai.
Biseksualus	Kai asmenį emociškai ir (arba) seksualiai traukia daugiau nei vienos lyties asmenys.
Ciseksizmas (arba genderizmas)	Plačiai paplitusi diskriminacijos ir atskirties sistema, pagrįsta įsitikinimu, kad yra ir turi būti tik dvi lytys ir kad lytis ar dauguma jos aspektų neišvengiamai susijusi su priskirta lytimi. Ši sistema slopina žmones, kurių lytis ir (arba) lyties raiška neatitinka cisnormatyvinių konstrukcijų. Ciseksizmo atveju cislyčiai yra dominuojančioji grupė, o translyčiai ir lyties neatitinkantys žmonės yra engiamoji grupė.
Lyties raiška	Lyties raiška – tai išorinės lyties apraiškos, išreiškiamos asmens vardu, įvardžiais, drabužiais, šukuosena, elgesiu, balso ar kūno ypatybėmis. Visuomenė šiuos požymius įvardija kaip vyriškus arba moteriškus, nors tai, kas laikoma vyriška ir moteriška, laikui bėgant kinta ir skiriasi priklausomai nuo kultūros.
Lyties tapatybė	Lyties tapatybė – tai asmens vidinis savo lyties suvokimas. Translyčių asmenų vidinė lyties tapatybė nesutampa su lytimi, kuri jiems buvo paskirta gimstant. Daugumos žmonių lytinė tapatybė yra vyras arba moteris (berniukas arba mergaitė), tačiau kai kurių žmonių lytinė tapatybė netelpa į vieną iš šių dviejų pasirinkimų. Skirtingai nei lyties raiška, lyties tapatybė nematoma kitiems.
Interseksualus	Terminas, susijęs su įvairiais fiziniais bruožais ar variacijomis, kurie slypi tarp stereotipinių vyrų ir moterų idealų. Interlyčiai žmonės gimsta turėdami fizinių, hormoninių ar genetinių savybių, kurios nėra nei visiškai moteriškos, nei visiškai vyriškos; arba moteriškos ir vyriškos lyties derinys; arba yra nei moteriškos, nei vyriškos. Egzistuoja daugybė interlytiškumo formų; tai ne viena kategorija, o visas spektras arba skėtinis terminas. Štai kodėl interlyčiai aktyvistai dažnai linkę vartoti terminą „lyties požymiai“ (pavyzdžiui, kalbėdami apie motyvus, kurie gali apsaugoti nuo diskriminacijos). Nėra vienos statiškos būsenos, vadinamos interlytiškumo statusu, todėl terminas „lytinės savybės“ atspindi tai, kad interlytiškumas yra kūniška patirtis ir tik viena asmens tapatybės dalis.
Panseksualus	Apibūdina asmenį, kuris turi emocinio, romantinio ar seksualinio potraukio potencialą bet kurios lyties žmonėms, nors nebūtinai tuo pačiu metu, tuo pačiu būdu ar laipsniu.
Lyties požymiai	Lyties požymiai – tai terminas, reiškiantis asmens pirminius lytinius požymius, pavyzdžiui, chromosomos, anatomija, hormonų struktūra ir reprodukciniai organai, arba asmens antrinės lytinės savybės, kurios išryškėja bręstant, pavyzdžiui, krūtys, veido ir gaktos plaukai, Adomo obuolys, raumenų masė, ūgis ir riebalų pasiskirstymas. Todėl daugelis aktyvistų mano, kad terminas „lytinių požymių variacijos“ yra tikslesnis nei „interlytiškumo statusas“, nes jis reiškia galimų savybių spektrą, o ne vieną homogenišką statusą ar patirtį, susijusią su interlytiškumu.

Trans / translytis	Skėtinis terminas, apimantis asmenis, kurių lyties tapatybė skiriasi nuo lyties, priskirtos gimstant, ir asmenis, kurie nori pavaizduoti savo lyties tapatybę kitaip nei lytį, priskirtą gimstant. Translyčiams priskiriami asmenys, kurie jaučiasi privalantys, norintys ar pasirinkantys kalbomis, drabužiais, aksesuarais, kosmetika ar kūno modifikacijomis pateikti save kitaip, nei tikimasi, pagal lyties, kuri jiems buvo priskirta gimstant, vaidmenį. Tai, be daugelio kitų, apima translyčius asmenis, transvestitus, persirengėlius, asmenis be lyties, daugialyčius, <i>genderqueer</i> , interlyčius ir <i>gender variant</i> asmenis, kurie yra susiję su bet kuriuo iš pirmiau išvardytų asmenų arba identifikuojasi kaip bet kuris iš jų.
Seksualinė orientacija	Terminas „seksualinė orientacija“ reiškia kiekvieno asmens gebėjimą jausti gilų prierašumą, emocinį ir seksualinį potraukį, intymius ir seksualinius santykius su skirtingos lyties, tos pačios lyties ar daugiau nei vienos lyties asmenimis.

university

www.university-project.eu

Projektas yra finansuojamas pagal Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir pilietiškumo (REC) programą. Projektą Graikijoje įgyvendina Panteion Socialinių ir politikos mokslų universitetas ir Atėnų Color Youth LGBTQ bendruomenė, Lietuvoje – Vytauto Didžiojo universitetas ir Diversity Development Group, Italijoje – Brescia universitetas ir Avvocatura per i Diritti LGBTI. Projektą koordinuoja Panteion universitetas.

